

Til beslutningsforslag nr. B 13. Betænkning afgivet af Landbrugs- og Fiskeriudvalget den 21. april 1993

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om private forsikringer af landbrugets afgrøder

[af Niels Højland (FP) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til landbrugsministeren og justitsministeren, som disse har besvaret skriftligt.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Landbruget var i 1992 hårdt ramt af den varmeste sommer i mands minde. For landbruget, der i mange år været spændt hårdt for, var sommerens varme og de heraf følgende tab, dråben som fik bæget til at flyde over for mange bedrifter.

Der rejste sig i sommerens løb krav fra landbrugets organisationer og fra politisk side om omfattende hjælp til erhvervet. Landbruget ønskede kort sagt tørkehjælp.

På baggrund af, at landbruget fik hjælp efter ugunstige vejræssige forhold i årene 1975, 1976, 1983 og 1987, begyndte Fremskridtspartiet et udredningsarbejde med nye alternative forslag, som permanent kunne afhjælpe de tilbagevendende problemer med ugunstigt vejr.

Det karakteristiske ved alle tidligere hjælpeordninger efter usædvanligt vejrlig har været, at ordningerne kun har været gældende for det pågældende år, og at ordningerne ikke havde noget fremadrettet perspektiv. Alle ordningerne bestod af lån.

Det spørgsmål, der står tilbage, nemlig hvad vil man gøre næste gang, der bliver tørke, står stadig åbent og ubesvaret.

Det er et reelt spørgsmål at stille, og alle partier må erkende, at ingen ved, hvornår der næste gang bliver tørke, og alle må erkende, at der ikke findes løsninger for næste gang, landbruget bliver ramt af tørke.

Med beslutningsforslaget har mindretallet ønsket at tage hul på den debat, der burde være en naturlig forlængelse af hjælpen til landbruget, nemlig: Hvordan kan vi forhindre, at en tilsvarende situation opstår igen, og at Folketinget nok engang bliver anmodet om hjælp?

Under udvalgsbehandlingen af beslutningsforslaget har justitsministeren som svar på spørgsmål 1 og 2 oplyst, at der ikke med den nuværende lovgivning er noget til hinder for, at private forsikringselskaber kan udbyde private forsikringer for landmænd eller andre til dækning af tab efter tørke.

Justitsministeren oplyser endvidere, at stormflodsordningen, der er fastsat ved lov nr. 340 af 6. juni 1991 om erstatning for stormflodsskader, ikke umiddelbart kan anvendes til en forsikring efter tørke, fordi stormflodsordningen bygger på tvungne afgifter og derfor ikke kan opfattes som en forsikringsordning, mens beslutningsforslaget bygger på frivillighed.

Justitsministeren bemærker, at hvis en ordning om høstforsikringer gennemføres i Danmark, vil en sådan lovgivning efter Justitsmini-

steriets opfattelse ikke være i strid med folkeretlige eller EF-retlige forpligtelser.

Fremskridtspartiets bemærkninger hertil er, som det også klart fremgår af beslutningsforslaget, at erfaringer fra andre lande skal indhentes, danske forsikringselskaber skal inddrages i hele arbejdet med udformningen af ordningen, og at forslagsstillerne i øvrigt er åbne over for, hvordan de nærmere forsikringsbetingelser skal udarbejdes. Hele meningen med et beslutningsforslag er jo, at Folketinget kan vedtage de principper, som så på et senere tidspunkt udformes i et lovforslag.

Udvalget har bedt landbrugsministeren spørge Assurandør-Societetet om, hvorvidt det rent teknisk og praktisk kan lade sig gøre at udforme en forsikringsordning som skitseret i forslaget. Assurandør-Societetet svarer på spørgsmål 5 bl.a.: »Det er societetets umiddelbare vurdering, at det rent teknisk og praktisk vil kunne lade sig gøre at udforme en forsikringsordning mod høsttab som følge af usædvanligt vejrlig«. Societetet bemærker, at der i dag ikke er nogen forsikringselskaber, der har vurderet, at høsttabsforsikringer kunne være et relevant forretningsområde. »Dette skyldes efter societetets opfattelse primært, at der fra landbrugets side ikke har været udtrykt ønske om sådanne forsikringer, og at der i Danmark generelt ikke er tradition for at tegne tingsforsikringer mod driftsmæssige risici«. Videre hedder det i svaret: »Assurandør-Societetet står naturligvis til rådighed for eventuelle indledende drøftelser med landbrugets organisation«.

I svarene fra justitsministeren (svar på spørgsmål 1 og 2) og fra Assurandør-Societetet (svar på spørgsmål 5) hedder det, at stormflodslovgivningen ikke kan sammenlignes med en egentlig forsikringsordning, da der er tale om en tvungen afgift på 10,00 kr. årligt på alle forsikringspolicer, der dækker brand i fast ejendom eller løsøre. Der kan derfor tænkes problemer i forbindelse med en frivillig ordning.

Fremskridtspartiets idé med at bruge stormflodsloven er primært at bruge den samme model, som denne lov er bygget op omkring, nemlig med stormflodsråd og stormflodsfond. For så vidt angår høstforsikringer ville organisationen kunne varetages af et Høstforsikringsråd og ressourcerne kunne indgå i en fond under

rådet, Høstforsikringsfonden. Det daglige arbejde kunne foregå på nogenlunde samme måde, som arbejdet foregår i dag i forbindelse med administrationen af stormflodsloven.

Fremskridtspartiet har ved 1. behandlingen meddelt, at de i beslutningsforslaget foreslåede finansieringsordninger kunne suppleres med lettelser på en lang række af de omkostninger som landbruget har. Skatten på produktionsjord kunne afskaffes eller i det mindste lattes.

Fremskridtspartiet har derfor gennem udvalget stillet spørgsmål 6 lydende: »Ministeren bedes give en vurdering af, om det er teknisk muligt at nedsætte de såkaldte jordskatter med et beløb svarende til den skønnede præmie ved tegning af en privat høstforsikring, således at nettoudgiften for landmanden bliver nogenlunde neutral?«. Hertil svarer ministeren bl.a.: »Det vil i princippet være teknisk muligt at nedsætte ejendomsskatten med et beløb, der modsvarer forsikringspræmiens størrelse, hvis forsikringspræmien ikke overstiger ejendomsskatten« (forsikringspræmiens størrelse kendes p.t. ikke). Videre i svaret hedder det: »Dette kan gøres enten ved en nedsættelse af grundskyldpromillen eller ved fradrag af et fast kronebeløb. Det skal bemærkes, at en sådan nedsættelse vil betyde, at ordningen tilføres offentlige midler. Jeg kan oplyse, at regeringen ikke har planer herom«.

Fremskridtspartiets opfattelse i forbindelse med fremlæggelsen af dette beslutningsforslag har været, at landbruget må bringes i en position, hvor erhvervet har de bedste muligheder for at klare sig selv. Det er klart, at hvis landbruget selv skal til at forsikre sig mod ugunstigt vejrlig, stiger landmandens omkostninger. Folketinget kunne derfor afvikle en række af de omkostninger, som landbruget har. Folketinget ville også efter princippet »noget for noget« slippe for fremover at skulle tage stilling til hjælp efter ugunstigt vejrlig til landbruget.

Fremskridtspartiets hovedformål med beslutningsforslaget er, at kommende situationer med usædvanligt vejrlig kan løses uden om Folketinget.

Dette beslutningsforslag kunne være begyndelsen på vejen til en permanent løsning, og efter Fremskridtspartiets opfattelse kunne Danmark være foregangsland med vedtagelsen af dette beslutningsforslag.

Fremskridtspartiet har været inspireret af en rapport fra EF's økonomiske og sociale udvalg, der den 20. januar 1992 har udgivet en informationsrapport om EF-ordninger for afgrødeforsikringer i landbruget. Selv om rapporten ikke indeholder en færdigstrikket løsning, der direkte kan overføres til danske forhold, så er det alligevel Fremskridtspartiets indtryk, at den nævnte rapport med fordel kan bruges som inspiration i det kommende arbejde med en dansk løsning.

Landbrugsministeren oplyser da også som svar på spørgsmål 4, at nævnte rapport ikke umiddelbart kan overføres til en dansk ordning, men efter Fremskridtspartiets opfattelse kunne rapporten sagtens bruges til en nærmere udredning af problemerne på området, og i samarbejde med Assurandør-Societetet, som aktivt var med i udarbejdelsen af modellen for stormflodsforsikringerne, kunne der opstilles en ny og fremsynet forsikringsmodel på området.

Fremskridtspartiet havde i forbindelse med fremlæggelsen af beslutningsforslaget håbet, at alle partier i Folketinget positivt ville støtte forslaget i erkendelsen af, at der nu må etableres permanente ordninger på dette tilbagevendende problem.

Fremskridtspartiet har igennem udvalget også bedt landbrugets organisationer om at kommentere beslutningsforslaget (jf. spørgsmål 7).

Danmarks Landboudom har bl.a. svaret: »Vi ser det derfor som en fornuftig løsning, at der bliver mulighed for at indgå frivillige forsikringer mellem den enkelte landmand og forsikringsselskaberne«. Videre i svaret hedder det: »Ordningen skal dog også følges op af en ændring af skattelovgivningen. Vi ser, at den bedste løsning for at imødegå et enkelt års høsttab er at lave en skattemæssig udligning over en fire- til seksårig periode«. Fremskridtspartiet er enig heri. Som nævnt ovenfor er vi

parate til at lette landbrugserhvervet for nogle af alle de byrder, som erhvervet slæber rundt på, mod at erhvervet forsikrer sig selv. Noget for noget er et godt gammelt handelsprincip.

De danske Landboforeninger, Dansk Erhvervsjordbrug, Landbrugsraadet og Dansk Familielandbrug svarer samlet bl.a.: »Det er vores opfattelse, at forsikringsselskaberne er yderst tilbageholdende med at tegne forsikringer, der dækker naturkatastrofer«. Fremskridtspartiet skal som svar herpå blot henvise til svaret fra Assurandør-Societetet nævnt ovenfor. Videre ønskes der forbedrede muligheder for konsolidering, hvilket Fremskridtspartiet da heller ikke er fremmed over for, blot landbrugserhvervet bringes i en position, hvor erhvervet kan klare sig selv, selv efter ugunstigt vejr, som der jo har været en del tilfælde af siden 1975. Fremskridtspartiet vil også gerne være med til at ændre skattelovgivningen, så der kan blive bedre muligheder for at henlægge en del af årets overskud til fremtidige investeringer og imødegåelse af driftstab, blot skal en sådan ændring gælde for alle erhvervsdrivende.

Afslutningsvis vil Fremskridtspartiet bemærke, at hvor der er en vilje, er der også en vej. Hvis Folketingets partier slutter op omkring beslutningsforslaget, kan en fremsynet forsikringsordning etableres. Dette står klart efter de svar, som er afgivet under udvalgsbehandlingen. Derfor vil det ikke være klogt at afvise beslutningsforslaget, men derimod seriøst at arbejde videre med forslaget, så Danmark i det mindste kunne blive foregangsland med denne type forsikringer. Foråret så sagte kommer, det gør forståelsen for dette beslutningsforslag også. På et eller andet tidspunkt vil private forsikringstyper vinde indpas, også på landbrugsområdet. Det er kun et spørgsmål om tid, før intentionerne i dette beslutningsforslag vedtages.

Erling Christensen (S) Thomas Thors (S) Bjarne Laustsen (S) Henrik Dam Kristensen (S)
Svend Aage Jensen (CD) Henning Nielsen (S) nfm. Henning Gjellerod (S)
Birthe Hansen (SF) Aage Frandsen (SF) Rønholt (KF) Grove (KF) Mejdahl (V)
Sønderby (V) fmd. Tørnæs (V) Niels Højland (FP) Hans Larsen-Ledet (RV)
Lysholm Christensen (KRF)